

KOMMUNLEDNINGSKONTOR

Utredare

Kasper Martinell

KOMMUNSTYRELSEN

2025-12-03

Svar på motion: Täby kommuns krigsorganisation och krigsplacering av personal

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen *Täby kommuns krigsorganisation och krigsplacering av personal*.

Sammanfattning

Eva Pethrus (MP) har i en motion till kommunfullmäktige den 22 april 2025 föreslagit att alla partier som innehar ordinarie platser i kommunfullmäktige ska vara representerade i Täby kommuns krigsorganisation, samt att dokumentet *Täby kommuns krigsorganisation och krigsplacering av personal* ska revideras.

Om Sverige befinner sig i krig tillämpas förfarandelagens bestämmelser om styrning automatiskt. Vid krigsfara kan regeringen föreskriva att förfarandelagen ska gälla. I båda fallen har kommunstyrelsen möjlighet att fatta beslut i ärenden som normalt hanteras av kommunfullmäktige, om dessa bedöms vara för brådskande för att invänta ett kommunfullmäktigesammanträde (ärendet kan inte anstå), 7 § förfarandelagen. Vilka ärenden som vid ett specifikt tillfälle inte kan anstå kommer att behöva bedömas från fall till fall av kommunstyrelsen. Grundprincipen är att ordinarie beslutsprocesser ska användas i största möjliga utsträckning.

Kommunens krigsorganisation omfattar de medarbetare på tjänstemannanivå som behövs för att bedriva samhällsviktig och författningsenlig verksamhet. Den omfattar inte de politiska organen där beslutsfattandet regleras genom förfarandelagen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att motionen avslås.

Ärendet

Eva Pethrus (MP) har i en motion till kommunfullmäktige den 22 april 2025 föreslagit att alla partier som innehar ordinarie platser i kommunfullmäktige ska vara representerade i Täby kommuns krigsorganisation. Motionären menar att Täby kommuns krigsorganisation innebär att Miljöpartiet står utanför den demokratiska processen och kommunen går därmed miste om viktig kompetens. Vidare föreslår motionären även att dokumentet *Täby kommuns krigsorganisation och krigsplacering av personal* ska förtydligas gällande vilka ärenden som anses så brådskande att beslut flyttas från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen, samt vem som beslutar om en sådan överflyttning av beslutsmandat.

Det är betydelsefullt att den kommunala beslutsprocessen kan fungera såväl under fredstid som under krig eller krigsfara. Kommunallagens regler om beslutanderätten är inte utformade för behovet av snabba kommunala beslut i kritiska situationer. Detta har dock införts genom lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. (förkortat kallad förfarandelagen).

Utgångspunkten i lagstiftningen är att den kommunala beslutsprocessen så långt som möjligt bör vara densamma som i fredstid och att fullmäktigesammanträden bör hållas i så stor utsträckning som möjligt¹. Om det skulle vara en sådan situation där detta inte är möjligt på grund av krig eller krigsfara finns stöd för annan hantering av beslutsprocessen i förfarandelagen.

Grundprincipen i lagstiftningen är således att ordinarie beslutsprocesser ska användas i största möjliga utsträckning. Om Sverige befinner sig i krig inträder förfarandelagen automatiskt, och om det råder krigsfara kan regeringen besluta om att förfarandelagen ska träda i kraft. I de båda fallen har kommunstyrelsen möjlighet att fatta beslut i ärenden som normalt hanteras av kommunfullmäktige, om dessa bedöms vara för brådskande för att invänta ett kommunfullmäktigesammanträde (ärendet kan inte anstå), 7 § förfarandelagen. Lagstiftningen anger vissa beslutstyper som inte får hanteras med stöd av särregleringen i förfarandelagen utan måste beslutas av kommunfullmäktige även om det råder krig. Dessa är val av ledamöter och ersättare i styrelsen eller någon annan nämnd eller av revisorer samt ansvarsfrihet för styrelsens eller en annan

¹ Prop. 1987/88:6 s. 42 f

nämnds ledamöter eller åtgärd för att bevara kommunens rätt, 7 §
förfarandelagen. I övrigt finns inte någon begräsning baserat på typ av ärende.

Vilka ärenden som vid ett specifikt tillfälle inte kan anstå om förfarandelagen
trätt i kraft kommer att behöva bedömas från fall till fall av kommunstyrelsen.
Detta på grund av att det inte i förväg är möjligt att förutse vilka situationer krig
eller krigsfara kan medföra. Det är dock tydligt att utgångspunkten är att om
kommunfullmäktige kan sammanträda så ska ordinarie beslutsprocess
genomföras.

Sveriges kommuner utgör en del av det civila försvaret och har en viktig roll i att
upprätthålla samhällets centrala funktioner. Krigsorganisationen är kommunens
tjänstemannaorganisation för att fortsatt kunna bedriva samhällsviktig och
författningsenlig verksamhet under krig eller krigsfara. Den omfattar således inte
de politiska organen där beslutsfattande regleras via förfarandelagen.

Ekonomiska överväganden

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Johannes Söderlund
Avdelningschef it och säkerhet

Bilagor

- Motion, *Täby kommuns krigsorganisation och krigsplacering av personal*, daterad den 22 april 2025.

Expedieras

Utredare Kasper Martinell